

Drie kunstwerken voor een betere toekomst

29 AUGUSTUS 2020, SJOERD AARDEN

→ programma's → mondo → artikelen → specials

‘Als je vandaag zou sterven en één generatie later zou terugkeren, in welke wereld zou je dan geboren willen worden, ongeacht waar of wie je bent?’ In de duotentoonstelling *A Fair Share of Utopia* in NEST en CBK Zuidoost staat deze vraag centraal. We namen een kijkje en lichten drie werken uit.

Hoe kan een betere toekomst eruitzien, en hoe kun je daarover nadenken? Negen kunstenaars van over de hele wereld speculeren over een toekomst waar ze zelf onderdeel van uitmaken.

Het thema van de tentoonstelling komt voort uit een essay van de mensenrechtenadvocaat **Michelle Alexander**, genaamd ‘*What if We’re All Coming Back?*’. In dit essay, dat in 2018 in *The New York Times* verscheen, vraagt Alexander zich af wat het zou kunnen betekenen als we allemaal in reïncarnatie zouden geloven. Zouden we de wereld anders achterlaten als we ook weer zouden terugkeren, zonder vooraf te weten wie, wat of waar we zullen zijn?

In het essay refereert Alexander aan het populaire gedachtenexperiment van de filosoof **John Rawls**, bekend als *The Veil of Ignorance*. Het idee: ‘Een groep mensen komt bijeen om hun eigen toekomst vorm te geven vanachter een “sluier van onwetendheid”. Deze mensen krijgen geen

bedeeld zijn wat betreft natuurlijke hulpbronnen en vaardigheden, noch kennen ze hun intelligentie, kracht en dergelijke eigenschappen.'

Hoe zou deze groep zijn toekomst vormgeven? De kans dat je terugkeert als vrije burger in een veilige omgeving is immers kleiner dan dat je terugkeert als persoon die leeft onder de armoedegrens, op een plek waar klimaatverandering zijn tol eist. De kunstwerken in de tentoonstelling verkennen manieren om iedereen op aarde te verzekeren van een veilige terugkeer. Wij lichten er drie uit.

De Nederlandse kunstenaar **Raul Balai** bouwde een altaar voor de bezorger. Een kapel gemaakt van kartonnen dozen, waarin je een kaarsje kunt aansteken voor 'iedereen die in de huidige tijd sterft voor de consumptiezonden van anderen.' Balai koos bewust voor de kartonnen doos als bouwsteen voor zijn kapel; deze symboliseert voor hem een systeem van uitbuiting van grondstoffen en ecosystemen, maar vooral van 'mensen die onder miserabele omstandigheden de onophoudelijke aanwas van smartphones, laptops, elektrische auto's, kleding, koffie en chocola mogelijk maken voor allen die het zich kunnen veroorloven.'

#2 Garden of Coincidences

De installatie *A Garden of Coincidences* van **Müge Yilmaz** is geïnspireerd op de Göbekli Tepe in Turkije, het oudst bekende tempelcomplex ter wereld. Op deze plek vonden rituele bijeenkomsten plaats, ter verering van voorouders. De tempel van Yilmaz, gemaakt van organisch afval en bewerkte boomstammen, heeft een soortgelijke functie. Elke pilaar vertegenwoordigt een voorouder die stierf voor een ideaal. Ze verwijzen bijvoorbeeld naar milieuactivisme, vrijheidsstrijd en feminisme.

Het onderwerp voorouderverering komt vaker terug in de tentoonstelling. Ook de werken van **Marianne Nicholson** en **Claudia Martínez Garay** houden zich bezig met de manier waarop onze voorgangers met de aarde omgingen. Zouden we ons meer bewust zijn van onze vernietigende krachten als we wisten dat onze voorouders én afstammelingen ermee opgescheept zouden raken?

de Mondo-nieuwsbrief

Elke zondag sturen we de beste verhalen van *Mondo*. Zo weet je zeker dat je niks mist.

e-mail

inschrijven

#3 Untitled

Het kunstenaarscollectief **Ghana ThinkTank** beschikt over een heel bijzondere aanpak voor het oplossen van problemen. De leden verzamelen problemen in westerse, 'ontwikkelde' landen en sturen deze naar denktanks in derdewereldlanden. Die denktanks bestaan bijvoorbeeld uit fietsmakers, ingenieurs of vrouwelijke gevangenen. Met de oplossingen van die denktanks

Het antwoord dat de denktanks op de vraag van de tentoonstelling gaven, was: je bewust zijn van je bevoorrechte positie. Daarom maakte Ghana ThinkTank in samenwerking met **AiRich** een kunstwerk waarin de bezoeker gedwongen wordt om na te denken over privileges. Via een QR-code moet je een vragenlijst over privileges invullen en wie slaagt voor de test, mag het zwarte, futuristische Bijlmer-utopia binnentreden, een wereld waar heel veel culturen in grote vanzelfsprekendheid met elkaar samenleven.

© LES ADU

De tentoonstelling *A fair share of Utopia* is tot 22 november te zien in NEST en CBK Zuidoost. Bij de tentoonstelling verschijnt ook een publicatie genaamd *Wat niet is, maar kan zijn*, waarin tien schrijvers middels essays met dezelfde vraag aan de haal gaan.

Meer?

[lees het artikel](#)

De schoulers van Oscar Peters

In zes weken tijd bouwt beeldend kunstenaar Oscar Peters en zijn team twee

bezoek de website

A fair share of Utopia

etalage

bekijk de uitzending

Mondo met Anton Corbijn, Sef, Eché Janga en Felix de Rooij

laat je inspireren

De schouders van Torre Floris

vpro

Ga naar de voorpagina →

programma's

Al onze programma's op een rij →

gids

De programmagids, columns en artikelen →

leden

Voor leden, gidsabonnement en donatie →

winkel

Voor 22 uur besteld, volgende dag in huis →

over

Contact met de vpro, cookies & privacy, werken bij de vpro, pers, nieuwsbrief en social media →

RSIN 001063571

